

DİVAN EDEBİYATI (TEST – 10)

1. I. Aşık Paşa
- II. Kaşgarlı Mahmud
- III. Ali Şir Nevai

Yukarıdaki şairlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Divan edebiyatı sanatçıları olmaları
- B) Türkçe sözlük yazmaları
- C) İslamiyet öncesi nazım şekillerini kullanmaları
- D) Hamse sahibi yazarlar olmaları
- E) Eserlerinde Türkçenin öneminden bahsetmeleri

2. Aşk, yiğitlik, tasavvuf temalarını kendine özgü bir söyleyişle dile getiren sanatçı; 1344 yılında Kayseri’de doğmuştur. Anadolu Türk şiirinin kurucularından olup şair ve bilginidir. Şiirlerindeki yiğitçe eda ile diğer Divan şairlerinden ayrılır. Çoğunu aruz, bir kısmını da hece ile yazdığı Türkçe şiirlerinde Azeri şivesini kullanmıştır. Tuyuğlarıyla tanınmış olan şair; 1381’de Sivas’ta tahta çıkmış 18 yıl Sivas sultanlığı yapmış, komşularıyla savaşmış, sonunda da bir hileyle Sivas surları önünde başı kesilerek öldürülmüştür. Arapça, Farsça şiirleri yanında Türkçe Divan’ı vardır.

Yukarıdaki parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nesimi
- B) Pir Sultan Abdal
- C) Kadı Burhanettin
- D) Ali Şir Nevai
- E) Hoca Dehhani

3. Bir kimseyi övmek için yazılan şiirlerdir. İki türdür. Birincisi, padişah, vezir, şeyhülislam gibi yaşayan devlet büyüklerine; ikincisi, Dört halife, başka din ve tarikat büyükleri için yazılanlardır. Bu şiirler genellikle kaside nazım şekliyle yazılırlar. Diğer nazım biçimleriyle de yazılanlar vardır.

Yukarıdaki parçada hangi Divan edebiyatı nazım biçiminden söz edilmektedir?

- A) Münacaat
- B) Tevhid
- C) Fahriye
- D) Methiye
- E) Hicviye

4. I. Uyak düzeni
- II. Beyit sayısı
- III. İşledikleri konu
- IV. Matla ve makta beyitinin olması
- V. Nazım birimi

Yukarıdaki numaralanmış bilgilerden hangileri “gazel ve kaside”nin ortak özelliklerinden değildir?

- A) I. ve II.
- B) II. ve III.
- C) III. ve IV.
- D) II. ve V.
- E) IV. ve V.

5. Süleyman Çelebi’nin 1409 yılında mesnevi nazım şekliyle yazılan bu eser, yedi yüz beyitten fazladır ve aruz ölçüsüyle yazılmıştır. Mevlid altı bölüm üzerine kurulmuştur: Münâcaat

(Allah’a yakarış), risalet (doğuş), velâdet (Hz.

Muhammed’e peygamberlik verilmesi), mirac

(Hz. Peygamberin göğe yükselmesi), rihlet

(Hz. Peygamberin ölümü) ve dua bölümleridir.

Yukarıda numaralanmış yerlerden hangileri yer değiştirirse yapılan bilgi yanlışlığı düzeltilmiş olur?

- A) I. ile II.
- B) II. ile III.
- C) III. ile IV.
- D) IV. ile V.
- E) II. V.

6. (I) XV. yüzyılda yaşamış olan Ali Şir Nevâî, Çağatay edebiyatının en büyük şairidir. Yalnız Çağatay edebiyatının değil aynı zamanda Türk edebiyatının da en önemli şairlerinden biridir. (II) Şairliğinin yanı sıra aynı zamanda güçlü bir bilim ve devlet adamıdır. Türkçeye önem veren şair, Arapça ve Farsça eser veren Türk sanatçıları kınamıştır. (III) O, aydınların Farsça yazdıkları bir dönemde Türkçenin Farsçadan daha üstün olduğunu kanıtlamak için Mizanü’l Evzan adlı eserini yazmıştır. (IV) Ali Şir Nevai hamse sahibi olan ilk Türk şairidir. (V) Türk edebiyatındaki ilk tezkire olan Mecalisü’n Nefais’i yine Ali Şir Nevai yazmıştır.

Yukarıdaki numaralanmış yerlerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

7. Ahmet Paşa’dan sonra Divan şiirinin 15. yüzyıldaki en ünlü şairidir. Türkçeye önem veren şair, şiirlerine yeni motifler katmayı bilmiş, atasözü ve deyimlerle şiirlerini süslemiş, içten ve duygulu gazelleriyle ün kazanmıştır. Yalın bir dille Divan şiirine bir yerlilik, ulusal bir zevk getirmiş, Divan edebiyatında mahallileşme akımını başlatanların başında gelmiştir. Şairin bir divanı vardır.

Yukarıdaki parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fuzuli
- B) Nedim
- C) Necati
- D) Baki
- E) Şeyhi

DİVAN EDEBİYATI (TEST - 10)

8. Fuzuli Divan edebiyatının en büyük şairi olarak kabul edilir. Çünkü onun yazdığı eserlerin bir benzerini yazmak imkânsız olarak görülmüştür. Ünlü Leyla ile Mecnun mesnevisinde olduğu gibi Fuzuli bir nakkaş gibi eserini işlemiş ve akıcı bir üslup kullanarak yalın bir eser oluşturmuştur. Kendinden önce ve sonra Leyla ile Mecnun hikâyesini konu alan Ali Şir Nevai, Atai ve Yahya Bey gibi şairlerin bu eserleri unutulmuş olmasına rağmen Fuzuli'nin bu eseri bir şaheser olarak yüzyılları aşarak filmlere dahi konu olmuştur.

Yukarıdaki parçada Fuzuli'nin Leyla ile Mecnun mesnevisinin yüz yılları aşarak günümüze kadar gelmesini sağlayan nedir?

- A) İnsanlar tarafından çok sevilen bir karakterin başından geçenleri anlatması
- B) Aşk konulu mesnevilerin her zaman tutulması
- C) Anonim olarak halk tarafından yüzyıllarca söylenmesi
- D) Üslup yönünden çok iyi bir eser olup daha iyisinin yazılamamış olması
- E) Mesnevi yazma geleneğinin Fuzuli ile son bulması

9. İslam kültürü kaynağından beslenen ve özellikle başlangıçta Fars edebiyatını örnek alan Divan edebiyatı, içerik yönünden değişik unsurlara dayanmaktadır. Divan edebiyatının iç zenginliğini ve özünü oluşturan, onu iyi anlamak için bilinmesi gereken birçok eski kültür unsuru vardır.

Aşağıdakilerden hangisi Divan edebiyatının dayandığı kültür kaynaklarından biri değildir?

- A) Peygamberlerle ilgili öyküler, mucizeler, efsaneler, söylentiler...
- B) Tarihi, efsanevi, mitolojik kişiler ve olaylar
- C) İslami bilimler; tefsir, kelam, fıkıh
- D) Arapça, Farsça sözcük ve tamlamalar
- E) Batı edebiyatı tarihi ve kültürü

10. I. Tezkire

II. Rûznâme

III. Münşeât

IV. Sefaretnâme

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda belirtilen türlerin ortak özelliklerinden biridir?

- A) Divan edebiyatı düz yazı türlerinden olmaları
- B) Mektup türünde yazılan eserler olmaları
- C) Şairlerin eserleri ve hayatları hakkında bilgi vermeleri
- D) Aruz ölçüsüyle yazılmaları
- E) İlk örneklerinin Ali Şir Nevai tarafından verilmeleri

11. I. Dört padişah dönemini yaşayan şair, döneminde "Sultanu'ş-Şuara unvanı almıştır.

II. 1566'da Kanuni'nin ölümü şairi çok üzmüş bunun üzerine şair ünlü "Kanuni Mersiyesi"ni yazmıştır.

III. Baki, Fuzûli gibi derin ve büyük ıstırapların şairi olmak yerine, hayatın zevk ve eğlencelerine yönelmiş bir şair ustasıdır.

IV. Din konularını işleyen şair, gazel ve kasidelerinde tasavvuf konularına sıkça yer vermiştir.

V. Baki'nin dili yer yer ağırlaşmakla birlikte, şair sade bir İstanbul Türkçesini başarıyla kullanmıştır.

Yukarıda numaralanmış yerlerden hangisi Baki'ye ait bir özellik değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Bağdat doğumlu olan şair, Divan şiirinin Yunus Emre'si denilebilir. Hurufilik tarikatının bir üyesi olan şair, şiir ve düşüncelerin şeriata aykırı görülmesi yüzünden Halep'te derisi yüzdürülerek öldürülmüştür. Şair, Hurufilik düşüncesinde evrenin ve insanın oluşunu maddeye dayandıran, her varlığı 32 harfle açıklamaya çalışan, harflere esrareniz anlamlar yükleyen düşünceye sahiptir. Tuyuğlarıyla tanınmış bir şairdir. Farsça ve Türkçe ile yazılmış iki Divan'ı vardır.

Yukarıdaki parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fuzuli B) Pir Sultan Abdal
- C) Kadı Burhanettin D) Ali Şir Nevai
- E) Nesimi

13. (I) Urfalı olup genç yaşta İstanbul'a yerleşmiş, yüksek bürokratların korumasında uzun yıllar rahat bir yaşam sürmüştür. (II) 17. Yüzyıl Divan edebiyatının usta şairi olarak "didaktik, hikemî" şiir geleneğini ilk Nabi başlatmıştır. (III) Aynı dönemde yaşayan Baki'ye göre dili daha sade olan şair, Türkçeyi başarıyla kullanmıştır. (IV) Şiirle düşünceyi birleştiren şair olarak anılır. Şiirlerinde atasözlerinden, hikmetli sözlerden yararlanmıştır. (V) Surname adlı eserinde IV. Mehmet'in şehzadeleri için yapılan sünnet düğününü konu edinmiştir.

Yukarıda numaralanmış yerlerden hangisinde Nabi'ye ait bir özellik verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

<http://edebiyatokulu.com/> tarafından hazırlanan bu soruların başka bir WEB sitesinde yayımlanması ya da herhangi bir kaynakta kullanılması kesinlikle yasaktır...

DİVAN EDEBİYATI (TEST - 10)

CEVAP ANAHTARI

1	E	7	C	13	C
2	C	8	D	14	
3	D	9	E	15	
4	B	10	A	16	
5	B	11	D		
6	C	12	E		